

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus Humanis. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censuris.
Prælectiones Theologicae Posthumæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Art. 1. Vtrum in Eucharistia sit verè corpus Christi, an solùm sicut in signo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

offerri, consecrari, & in sanguinem Christi verti: Irenæus & Iulianus supra citati art. 6. Cyprianus Epist. 63. dicit calicem Domini non esse solum vinum, aut solum aquam, sed vtrumque mixtum, & hoc sanctificari. Ambrosius lib. 4. de Sacramento cap. 5. Ante verba Christi, calix est vino & aqua plenus; vbi verba Christi operata fuerint, Sanguis efficitur. Theodoretus Dialogo 1. circa medium; Sanguinem appellavit id, quod in calice confusum & commixtum erat. Paschasius de Eucharistia c. 11. Dicit non manere aquam, sed verri in sanguinem. Algerius l. 1. c. 16. de Eucharistia, Vtrumque, inquit, vinum & aqua vnus Sanguis fit.

2. Ex Innocentio III. Probatur Secundò, Ex Innocentio III. Cap. Cum Marthe, quom videtur D. Thomas non benè citasse: dicit enim Innocentius illam opinionem esse probabiliorē, quæ asserit aquam cum vino in sanguinem transmutari; Vt expressius, inquit, eluceat proprietates Sacramenti, quæ est, populum Christianum designatum per aquam, incorporari Christo. Atqui, si aqua mixta vino non possit immediatè conuerti in sanguinem, non aptè significaretur populum Christo incorporari, & veluti in ipsum transmutari. Deinde, Innocentius ibidem non videtur probare opinionem eorum, qui dicunt aquam vino admixtam mutari in vinum: Nam Physici, inquit, contrarium asserunt, qui affirmant aquam a vino per artificium separari. Et infra absolutè decernit esse probabilius, aquam & vinum conuerti in sanguinem.

3. Ex Ratione, Probatur Terziò, Quia tam exiguo tempore, quàm est illud, quod intercedit inter mixtionem & consecrationem, sepè non potest aqua in vinum conuerti; præsertim, si vinum sit debile; vel si multum aquæ ponatur, sicut in Concil. Triburiensi ante annos 800. can. 19. vbi statuitur, vt duæ partes sint vini, & tertia pars possit esse aquæ: Vel si aqua, etiam modica, ponatur immediatè ante consecra-

tionem; quod fieri debet, si antè per obliuionem erat omissum. Imò ex Christi institutione non requiritur vlla mora inter mixtionem; & consecrationem; sed posset fieri immediatè ante consecrationem.

Probatur Quartò, Quia in Liturgia S. Iacobi dicitur, quod Christus accipiens calicem, & permiscens ex aqua & vino, benedixit; vbi significatur immediatè post admixtionem aquæ, factam esse consecrationem: & credibile est, non paucas guttas dominum apposuisse iuxta morè regionum calidarum.

Probatur Quintò, Aqua nõ videtur posse conuerti in vinum, si sola sit; quia est corpus simplex, quod per se solum nõ potest verti in corpus mixtum; sicut nullum mixtum potest ali per corpus simplex, aut gigni ex simplici elemento. Accedit, quod aqua naturæ sit pertinacissimæ; cuius signum est, quod etiam si in vapores per ignem euascat, nihilominus naturam suam non amittat; sed sola refrigeratione sibi restituitur. Præterea veteres numquam videntur fuisse solliciti, vt aqua in vinum verteretur; supponentes totum, quod est in calice, in sanguinem conuerti.

Sextò denique si maneret aqua, Sacerdos sumpto calice frangeret ieiunium: quo argumento D. Thomas q. 75. a. 2. probat non manere substantiam panis.

Aduerte tamen; rectè monere Concilium Florent. vt Modicissima aqua admisceatur: id enim est securius; tum vt aqua in vinum conuertatur, si necesse est: tum ne aqua destruat vini naturam.

Dices, Si aqua immediatè potest conuerti in sanguinem; ergo sanguis Christi etiam existit sub speciebus aquæ. Respondeo ita est, quando illa est vino permixta. Quod si artificio separetur, probabile est manere ibi adhuc sanguinem Domini, quamuis sic per se non potuerit consecrari.

4. Ex Liturgia S. Iacobi.

5. Ex natura aquæ, quæ per se in vinum conuerti nequit.

29. Aqua sic modicè.

Sanguis Domini est sub specie Aquæ.

Q V Æ S T I O L X X V.

De conuersione panis & vini in Corpus & Sanguinem Christi.

In Octo Articulos diuisa.

ARTICVLVS I.

Vtrum in Eucharistia sit verè corpus Christi, an solum sicut in signo?

1. Hæreses quorundam Græcorum circa realem præsentiam Christi in Eucharistia. Notandum est, quosdam apud Græcos hanc veritatem de reali præsentia corporis Domini in Eucharistia negasse tempore S. Ignatii Martyris. Colligitur ex Theodoro dial. 3. vbi de quibusdam ait Ignatius; Eucharistiam & oblationes non admittunt, quod non consistantur Eucharistiam esse carnem saluatoris nostri IESV Christi: quæ verba adducit Theodoretus ex epist. Ignatii ad Smyrnenes, sed modò non inueniuntur. Verùm hæc hæresis fuit valdè obscura, & paucorum; nam alij Scriptores non meminerunt.

Post annum 700. quidam Iconomachi dicere

cœperunt, Christum esse in Eucharistia, vt in signo & imagine; & hanc esse vnicam Christi imaginem; vt refertur in Synodo VII. act. 7. tom. 3. in fine.

Apud Latinos primus Berengarius apertè hanc hæresim defendit, & propagauit circa annum Domini millesimum quinquagesimum: qui postquater errorem suum abiurasset, & bis violato iureiurando in eundem esset relapsus, tandè Catholicè mortuus putatur. Hunc secuti sunt hæretici dicti Henriciani, & Petro-Brusiani, & Albigenes, & Wicleff: & nostro tēpore Carolstadius, Zwinglius, & Caluinus cum suis, vt docet Bellarminus, & Sanderus fusè de visibili Monarchia. Hi omnes volunt Christi corpus nõ esse verè, & realiter in Eucharistia; sed tantum velut in signo. Caluinus tamen, vt aliquid huic mysterio videatur tribuere, docet; quod etsi corpus Christi maneat in cælo, nec vnumquam realiter symbolis Sacramentalibus coniungatur; tamen illud corpus, eiusq; substantia à fidelibus ineffabili modo manducatur.

Hæreses quorundam Latinorū.

Mens & sensus aliorum hæreticorū an, & quomodo cum sensu Caluini conueniat.

ducatur. Verum hunc modum postea explicat solum per fidem, & apprehensionem. Vnde hæc sententia nihil differt à sententia Berengarij, & prædictorum hæreticorum, nisi præstigij verborum, quibus simplicitati hominum imponit. Nemo enim hæreticorum negat Christum à pijs percipi fide, dum sumuntur Symbola.

² De fide est, Christum verè, realiter, & substantialiter esse in Eucharistia, Pro veritate Catholica sit hæc propositio: Certa fide tenendum est, in Eucharistia Sacramento, post consecrationem, verè, realiter, & substantialiter esse Dominum nostrum IESVM Christum verum Deum & hominem. Ita Concilium Trid. sess. 13. cap. 1. & can. 1. Vbi nota: Concilium dicere Christi corpus, & ipsum Christum in Sacramento esse verè, quia nõ solum est ibi vt in figura, vel in signis, realiter; quia non solum per apprehensionem fidei; *Substantialiter*, quia non solum per energiam, sed etiam eius substantia realiter coniungitur Symbolis Sacramentalibus. Vt autem hæc Catholica veritas contra nostri temporis hæreticos clarè liqueat, eam ex Nouo Testamento, Concilij, Patribus Græcis & Latinis, Miraculis ac Congruentijs breuiter confirmabimus; eorumque argumenta dissoluemus.

Primò. Ex Nouo Testamento.

¹ Probatur Ioannis, **P**robatur itaque Primò hæc veritas ex cap. 6. Ioannis v. 51. *Panis quem ego dabo, Caro mea est pro seculi vita.* Hunc locum etiam quidam Catholici expoluerunt de Christo manducando per fidem, quatenus credimus eius incarnationem; vt Gabriel, Caietanus, Ruardus, Hesselius, & Iansenius: tamen omnes Patres, & cæteri Catholici scriptores exponunt de carne Christi realiter sumenda in Eucharistia; vt Christus hic intelligatur promittere, quod in cæna præstitit; vt eruditè ostendit Sanderus in libello, quem scripsit in hoc caput Ioannis.

Malè explicatur hic locus de manducatione per fidem, Probatur Primò, Quia Dominus ibi hortatur ad fidem, & promittit credentibus in se hunc panem: *Operamini*, inquit, *cibum qui non perit, quem filius hominis dabit vobis*; apertè distinguens inter hæc: nam prius est credere, posterius est manducare panem, quem Christus dat: ergo manducare hunc panem, non est credere in Christum, sed supponit Christi fidem. Confirmatur: quia alioquin non diceret, *panis quem ego dabo*, in futuro; sed *quem ego do, & dedi*; nam omnibus temporibus se ipsum dedit fide manducandum.

Secundò, Quia hunc panem præfert Manna, quòd Manna non præstet manducantibus vitam æternam, hic autem panis eam præstet: ergo debent conuenire in manducatione, alioqui inepta esset comparatio.

Tertio, Quia hæc verba optime respondent verbis institutionis Eucharistia. Hic enim dicitur, *Panis, quem ego dabo, caro mea est, quam ego dabo pro seculi vita*, vt habent Græca: ibi dicitur, *Accipite, & manducate, Hoc est enim corpus meum, quod pro vobis datur in remissionem peccatorum*; manifestè hic exhibens, quod ibi promiserat.

Quartò, Ex murmure Iudæorum, & Discipulorum, qui tamquam re insolentissima offendebantur: *Litigabant Iudæi ad inuicem; Quomodo potest hic nobis carnem suam dare ad manducandum? & Discipuli; Durus est hic sermo.* Vnde perspicuum est eos intellexisse Christum loqui de sua carne man-

ducanda. Tamen Christus non correxit illorum sententiam, sed iterum repetijt, *Nisi manducaueritis carnem Filij hominis &c.* Quòd si nihil aliud voluisset dicere, quàm, *Nisi credideritis in Filium hominis, quis dubitet, quin id explicuisset, & scandalo Discipulorum & Iudæorum occurrisset?*

Quintò: Ex illis verbis, *Nisi manducaueritis carnem Filij hominis, & biberitis eius sanguinem, non habebitis vitam in vobis.* Item, *Qui manducat meam carnem, & bibit meum sanguinem, habet vitam æternam.* Item, *Caro mea verè est cibus, & sanguis meus verè est potus.* Hæc repetitio varijs modis facta indicat apertè ipsum loqui de Eucharistia. Quorsum enim toties cum distinctione repeteret *Carnem, & Sanguinem; cibum, & potum; manducare, & bibere*; si nihil aliud vellet significare, quàm nos in ipsum credere debere?

Manifestum ergo est Dominum ibi promississe nobis suam carnem manducandam in modum cibi, & sanguinè bibendum in modum potus; quod promissum non aliter præstitit, quàm per Eucharistiam: ergo in Eucharistia est verè caro & sanguis Christi.

Neque huic expositioni repugnat D. Augustinus Tractatu 25. & 26. in Ioannem: solum enim intendit Christi corpus nõ manducari salubriter, nisi etiam fide manducetur, & in ipso permaneat; quamuis ipsum Sacramentum dentibus præmatur, & sensibiliter fumatur. Interdum autem defleuit ad expositionem spiritalem: vt cum ait, *Hunc cibum & hunc potum intelligi vult Societatem corporis, & membrorum suorum, quod est sancta Ecclesia &c.* Alibi clarissimè explicat suam sententiam de hoc loco Ioannis: nam lib. 3. de consensu Euang. cap. 1. Ioannes, inquit, *de corpore, & sanguine Domini hoc loco, scilicet (in cæna) nihil dixit; sed planè alibi multò vberius hinc Dominum locutum esse testatur: vbi Augustinus respicit ad hoc cap. 6. Ioannis: nam nullus est alius locus, qui huc possit pertinere. Lib. 2. contra Aduersarium legis & prophetarum cap. 9. Mediatorem Dei, & hominum, hominem Christum IESVM carnem suam manducandam, bibendumque sanguinem dantem, fidei corde & ore suscipimus: licet horribilius videatur humanam carnem manducare, quàm perimere; & humanum sanguinem potare, quàm fundere: & alibi sæpè.*

Probatur Secundò, Ex illis verbis: *Hoc est enim Corpus meum. Hic est enim Sanguis meus. Calix Sanguinis mei.* Quibus verbis Dominus affirmat, hoc, quod Apostolis tradebat, esse suum corpus, & esse suum sanguinè, vt patet Matt. 26. Marci 4. Luc. 22. & 1. ad Corint. 11. Vt autem nõ dubitarem de quo corpore vel sanguine loqueretur, addit, *Quod pro vobis tradetur. Qui pro vobis effundetur.*

Hic hæretici tam variè respondent, vt plurquam ducentæ expositiones eorum in hæc verba, *Hoc est corpus meum*, à Catholicis notatæ sint. Præcipua, in qua Calvinistæ conuincuntur, est; *Corpus accipi pro figura corporis, quæ olim etiam fuit Berengarij.*

Sed contrà: Primò, Quia corpus Christi in Scriptura numquam accipitur, nisi pro corpore eius naturali, vel mystico: nusquam autem pro figura corporis.

Secundò, Quia additur, *Quod pro vobis datur. Qui pro vobis effunditur.* Atqui figura corporis, & sanguinis non fuit pro nobis data, vel effusa, sed verum corpus, & verus sanguis: alioqui potuisset dicere

Malè explicatur hic locus de manducatione per fidem.

Primò.

Secundò.

Tertio.

Quartò.

Quintò.

3. Augustinus enim locum locum Ioannis 6. agere de Carne Christi in Eucharistia.

4. Prob. ex ipsis Christi Verbis in institutione S. Eucharistia.

Variæ hæreticorum expositiones sup. Verba, hoc est Corpus meum.

Caluini & hæreticorum expositio reuelata Primò.

Secundò.

dicere de agno, Hoc est corpus meum, quod pro vobis datur.

5
Tertiò, Quia Luc. cap. 22. v. 20. dicit *calicem sanguinis effundi pro nobis*, vt patet ex verbis Græcis. Sed non est pro nobis effusum vinum, vel figura sanguinis, sed verus sanguis. Ergo *calix* significat calicem veri sanguinis. Hunc locum Caluinita, ne quidem in specie solvere possunt. Vnde dicunt textum esse corruptum; cum tamen omnia exemplaria fichabeant.

6
Quartò, Quia imago numquam solet appellari nomine rei significata; nisi quando supponitur notum, quod sit imago, aut quod aliquid significet. Atqui non erat notum Apostolis panem esse imaginem corporis Christi, nam tunc primò hæc significatio instituebatur; vnde ineptissime panis tunc fuisset appellatus *corpus Christi*: multoq; conuenientius dixisset de agno Paschali, *Hoc est Corpus meum*. & de baptismo; *Hic est Sanguis meus*: nam hæc iam antea corpus & sanguinem significabant.

7
Quintò, Nulla erat ratio vtendi tunc tam obscura & insolenti locutione, *Hoc est Corpus meum*, id est, *Hoc est figura Corporis mei*. Primò, quia instituebat nouum Sacrificium, & primarium Sacramentum nouæ legis; quæ sunt fundamenta nouæ Religionis: ac proinde claris, & proprijs verbis vti debebat, vt nulla esset ambiguitas: nam fundamenta debent esse certissima. Confirmatur, Quia etiam veteris legis Sacrificia & Sacramenta proprijs verbis instituta sunt; vt videre est Gen. 17. vbi instituitur Circumcisio. Exod. 12. vbi Agnus paschalis. Et in toto Leuitico, vbi tot sacrificia & expiationes; quibus tamen locis vix vquam occurrit vox figurata; vel certè est ita clara, vt propria significationi æquiualeat. Idem cernimus in institutione Baptismi, Matthæi vltimo, vbi omnia proprijs verbis explicantur. Secundò, Quia instituebat nouum testamentum. In testamentis autem non licet à verborum proprietate discedere. Non enim si testator leget tibi agrum, imagine agri contentus eris. Tertiò, Quia agebat cum folis Apostolis hominibus rudibus, quibus omnia clarè solebat exponere, vel obscurius dicta statim interpretari. Quartò, Quia illis & eorū successoribus præceptum dat, vt idem faciant in suam commemorationem: præcepta autè clara esse debent.

8
Sextò, Omnes, qui huius Sacramenti institutionem exposuerunt, scilicet Matth. Marcus, Lucas, Paulus, iisdem verbis vtuntur, *Hoc est Corpus meum*; nec quidquam in illis mutarunt, cum tamen in alijs rebus plerumq; soleant verbis discrepare, dum alij obscurius, alij clarius idem dicunt: quod signum est, non esse alium verborum sensum, quàm eum, quem præ se ferunt: si enim aliud esset, incredibile est neminem illum explicuisse, cum diuersis locis, temporibus, & occasionebus scripserint.

9
Septimò, Quia nemo, præter Berengarium, & eius sectatores, locum istum tropicè intellexit: plurimi verò expressè docent non esse tropicè sed propriè accipiendum. Vide Synodum VII. a. 8. in fine. Et Damasc. lib. 4. de Fide cap. 14. Paschasium lib. de Corpore Domini c. 1. Theophilactum in cap. 26. Matthæi, & in cap. 6. Ioannis, & alios. Simili modo, & clarius, possunt refutari alia hæreticorum expositiones; quas vide apud Sanderum lib. 7. De visibili Monarchia, circa annum Domini millesimum quingentesimum

quadragesimum nonum. Hæc enim verba sunt adeò clara, vt sua luce omnes alias interpretationes facile discutiant; vt etiam fatetur Melancthon. Pero enim ab hæreticis: Si Dominus voluisset dicere, id, quod tradebat, esse corpus suum, quibus verbis id clarius, simplicius, & certius dicere potuerit, quam quibus dixit? Certè ne fingi quidem potest. Vnde etiam nusquam tam clarè & simpliciter, vel mysterium Trinitatis, vel Incarnationis explicuit.

Probatur Tertiò, Prioris ad Corinth. 10. v. 16. *Calix benedictionis, cui benedicimus, nonne communicatio sanguinis Christi est? Et panis quem frangimus, nonne communicatio corporis Christi est?* Primò, Hic Apostolus dicit *calicem benedici*; atque benedictio est efficax, & res immutat, vt fusè docet D. Ambrosius. Secundò, dicit hunc *calicem benedictum*, esse *κοινωνίαν*, id est, *communicationem sanguinis Christi*: id est, in hoc calice esse id, quod fluxit à latere Christi; & nos huius fieri participes, intimeque cum eo coniungi; sicut per incarnationem realiter coniuncta sunt caro & Verbu. Sic Chrysol. hom. 24. in hunc locum. Tertiò, Ait *Panem frangi*, id est, offerri, immolari; nam in mysterio Eucharistiæ idem est *fractio*, quod *immolatio*; vt patet ex cap. 11. *Hoc est Corpus meum, quod pro vobis frangitur*. Atqui non immolamus panem triticeum, sed caelestem, scilicet Christum sub specie panis. Quartò, Dicit *hunc panem esse communicationem corporis Christi*; quia dum illum sumimus, realiter vnimur corpori Christi, & non solum per fidem & charitatem: vt eruditè ostendit Cyrill. Alexandrinus lib. 10. in Ioannem, cap. 13. ex hoc loco; & Irenæus lib. 5. contra hæreticos cap. 2.

Probatur Quartò, Ex cap. 11. v. 28. eiusdem epist. 1. ad Corinth. vbi Paulus monet, vt *seipfos probent*, id est, examinent, an non sint in aliquo peccato mortifero, & sic de pane illo edant; rationem subdit: *Qui enim manducat & bibit indignè, iudicium*, id est condemnationem sibi manducat, & bibit: quia non *dijudicat*, id est, discernit corpus Domini: & v. 27. *Reus erit corporis, & sanguinis Domini*. At si solum esset figura, sine dubio non esset opus puritate conscientia; sed sufficeret accedere cum aliqua reuerentia, qualis debetur figuræ; neque esset reus corporis, & sanguinis Domini. Confirmatur Primò, Quia, qui Agnum paschalem comedebant in peccato, non erant rei corporis Domini; nec iudicium sibi manducabant: sufficiebat enim puritas corporis, cum tamen esset expressissima figura corporis Domini. Confirmatur Secundò, Quia idèd *Reus est corporis & sanguinis Domini*, quia non *dijudicat corpus Domini*; id est, non discernit à reliquis cibis, sed ita sumit, ac si non esset corpus Domini: ergo est verè corpus Domini. Confirmatur Tertiò, Quia, qui indignè sumebant, sepe puniebantur morte vel morbo, vt Apostolus indicat, cum ait; *Idèd inter vos infirmi, & dormiunt multi*: ergo non erat ibi sola figura. Accedit, quòd omnes veteres hunc locum sic intellexerunt.

Secundò. Ex Concilijs.

Primò, Ex Concilio Nicæno I. quod fuit 318. Episcoporum, Anno Domini 325. vbi dicitur, in sacra mensa situm esse illum agnum, qui

Christi verba adeò clara, vt clarius loqui non potuerit,

10
3. Prob. Ex Apostolo 1. Corinth. 10.

11
4. Prob. Ex eodè ibid. c. 11.

12

qui tollit peccata mundi, illumque incruentè à Sacerdotibus immolari; & nos ipsius pretiosum corpus & sanguinem verè sumere.

Secundò, Synodus VII. Oecumenica quæ est Nicæna I. I. 350. Episcoporum actione 6. tom. 3. docet Sacrificium nostrum non esse imaginem, aut similitudinem corporis Christi, sed ipsum corpus & sanguinem; contrariam sententiam vocat abominandam, & extremam dementiam, traditioni Apostolorum, & omnium Patrum, & proprietati veritatisque verborum Christi, contrariam. Celebrata est hæc Synodus Anno Domini 787.

Tertiò, Idem definitum est ex professo in Synodo Vercellensi sub Leone IX. Anno Christi 1050. vbi Berengarij, & Ioannis Scoti sententia damnata, cum scriptis.

Quartò, Idem definitur in Concil. Turonensi sub Victore II. Præsidente eius legato Hildebrando, qui postea Gregorius VII. fuit. Anno Christi 1055.

Quintò, In Concil. Romano 1113. Episcoporum sub Nicolao II. Anno Christi 1059. vbi Berengarius hæresim suam abiurauit, & professionem fidei edidit; quæ habetur de Consecratione. dist. 2. Can. Ego Berengarius.

Sextò, Cum Berengarius redisset ad perfidiã, coacta est Synodus Romana sub Gregorio VII. Anno Christi 1079. cui etiam Berengarius interfuit: & post acres disputationes, rursus conuictus hæresim abiurauit.

Septimò, Idem definitum in magno Concilio Lateranensi Oecumenico, Anno 1215. quadringentorum Episcoporum, & octingentorum aliorum Patrum sub Innocentio III. cap. 1. vbi dicitur Christi Corpus, & Sanguis in Sacramento altaris sub speciebus panis, & vini veraciter contineri.

Octauò, In Concilio Oecumenico Viennensi 300. & amplius Episcoporum sub Clemente V. Anno Christi 1311. vbi extat decretum de Festo Corporis Domini; & multa testimonia Patrum de reali corporis Christi presentia in Eucharistia. Vide Clementinam Vnicam de Reliquijs & veneratione Sanctorum.

Nonò, In Concilio Oecumenico Constantiensi 240. Episcoporum contra Hussitas, Anno Christi 1418. sess. 13. vbi agitur de Communionem sub vna specie.

Decimò, In Concilio Florentino, cui multi Græci cum suo Imperatore Ioanne Palæologo subscripserunt Anno 1439.

Vndecimò, & copiosissimè in Concilio Tridentino sess. 13. contra hæreses nostri temporis expressè cõgregato, Anno 1545. & absoluto, Anno 1563. Habemus igitur septem Concilia generalia, in quibus hæc veritas ex professo est definita, vt omittam Prouincialia plurima.

Tertiò. Ex Patribus.

13 **P** Robatur Tertiò, Ex testimonijs Patrum, qui singulis annorum centurijs extiterunt, quæ sunt innumerabilia. Nemo enim ferè Patrum est, qui non apertè asserat Christum in Eucharistia contineri. Vide illa apud Garecium. Nos breuiter ad aliquot capita, ea reuocabimus.

1. Ex modo sequendi Patrum.

Primum ergo caput sumitur ex modo loquendi Patrum. Nam multi expressè dicunt Eucharistiam non esse figuram Corporis Christi, sed ipsu

Corpus Christi. Ita Synodus Nicæna II. Act. 6. Damascenus lib. 4. de Fide c. 14. Theophilactus & Euthymius in cap. 26. Matthæi, & in cap. 6. Ioannis, & alibi. Paschasius lib. de Corpore Domini cap. 1. & lib. de Institutione sacrificij. Item Patres vocant Eucharistiam Pretiosum Corpus, Tremenda Mysteria, Pretium nostrum, Pignus salutis, Sacrificium salutis æternæ, Sacramentorum Consummationem. Ita Optatus Mileuitanus lib. 6. contra Parmenianum. Ephrem lib. de Natura Dei minime scrutanda. Chrysofomus hom. 51. in Matthæum. & 60. ad populum. D. Augustinus lib. 1. contra Creconium cap. 25. Dionysius Areopagita lib. de Eccl. Hier. cap. 3. p. 1.

Secundum caput sumitur ex comparatione huius Sacramenti cum alijs rebus. Primò enim comparant Patres Eucharistiam cum Sacramentis veteribus, & dicunt illam differre à Manna, à Panibus propositionis, Agno paschali, & similibus, tamquam veritatem à figura, corpus ab umbra, re cælestem & diuinam à terrena, incorruptibilem à corruptibili. Ita Origenes hom. 7. in Numeros, & homil. 5. in diuersa loca Euangelij. Cyprianus sermone de cæna Domini. Ambrosius lib. de ijs qui mysterijs initiantur cap. 9. & lib. 4. de Sacramentis c. 3. 4. & 5. Chrysofomus hom. ad Neophytos. Secundò comparant illam cum vnione hypostatica & mysterio Incarnationis. Sicut enim Christus constat ex natura diuina & humana, ita & hoc Sacramentum ex Corpore Christi inuisibili: vt pulchrè Iustinus Martyr in Apologia secunda pro Christianis sub finem, his verbis: *Sicut Iesus per Verbum Dei incarnatus Carnem & Sanguinem habuit, sic tibus Eucharistia factus per verbum Dei, est Caro & Sanguis incarnati Iesu.* Ambrosius de ijs qui mysterijs initiantur cap. 9. Chrysofomus hom. 24. in priorem ad Corinthios. Damascenus lib. 4. de Fide c. 14. Remigius in cap. 10. prioris ad Corinth. Theodoretus dial. 2. Tertiò, Augustinus lib. 3. de Trinitate cap. 10. comparat Christum in Eucharistia cum Angelis in specie corporali apparentibus. Et Chrysof. hom. 24. in priorem ad Corinthios, Christum vt est in altari per Eucharistiam, comparat cum eodem Christo vt erat in præsepiti, & vt est in celo. Quartò, Patres comparant eos qui indignè accipiunt Eucharistiã cum ijs qui occiderunt Christum. Tertullianus lib. de Idololatria c. 7. *Proh scelus!* inquit, *semel Iudæi Christo manus intulerunt: isti quotidie Corpus eius lacessunt. O manus præcidenda!* Agit contra eos qui artifices idolorum ad Sacerdotium vel Diaconatû promouebat. Cyprianus serm. 5. de Lapsis. Basilius lib. de Baptismo c. 2.

Tertium caput sumitur ex mutatione panis. Nam Patres varijs modis indicant fieri realem mutationem. Primò, quia dicunt non remanere panem post consecrationem; vt Cyrillus Hierosolimitanus Catech. 4. myltago. Ambrosius lib. 4. de Sacramentis cap. 3. 4. & 5. Gaudentius tract. 2. de Exodo. Chrysofomus hom. de Eucharistia in Encænys. Gregor. Nyssenus in orat. Catechet. cap. 37. Emissenus in serm. de Corpore Domini. Et Tertul. lib. 2. c. 5. ad vxorem, vbi ait; *Non sciet maritus quid secreto ante omnem cibum gustes? Et si sciueret, panem, non illum credit esse qui dicitur; id est, Christum.* Irenæus etiam lib. 4. cap. 34. dicit Eucharistiam post consecrationem non esse panem communem; constare ex duabus rebus terrena & celesti:

2. Ex comparatione Eucharistie cum alijs rebus.

3. Ex Mutatione panis in corpus Christi.

caelesti: adferre corporibus nostris immortalitatem: virtute eius cineres excitari, sicut granum virtute geniali. Secundò, Dicunt sensus falli in hoc mysterio. Cyrillus Catechesi 4. iam citatà. Chrysostomus suprà de Eucharistia, & hom. 83. in Matthæum. Tertiò, Dicunt panem ita mutari in carnem Christi verbis consecrationis, sicut olim Christo comedente panis mutabatur in eius carnem per nutritionem. Ita Gregorius Nyssenus oratione Catechet. c. 37. Damascenus lib. 4. c. 14. Theophylactus in cap. 6. Ioannis. Quartò, Comparant Patres cum mutationibus realibus, aquæ in vinum, virgarum in serpentes, & similibus. Ita Ambrosius de ijs qui mysterijs initiantur cap. 9. Cyrillus Hierosolymitanus Catech. 4. Cyrillus Alexandrinus lib. 4. in Ioannem cap. 13. Augustinus lib. 3. de Trinit. cap. 4. Damascenus lib. 4. cap. 14. Quintò, Dicunt ad istam mutationem requiri omnipotentiam Dei. Ita Iulianus probat Christum esse filium Creatoris, & Creatorem per quem omnia nascuntur, quia eius verbo panis Eucharistizatus est Corpus eius. Irenæus lib. 4. c. 34. Cyprianus de cæna Domini. Hilarius lib. 8. de Trinit. Ambrosius de ijs qui myst. initiantur c. 9. Nyssenus oratione Catech. &c. Gaudentius suprà tract. 2. Proclus lib. de Tradit. diuinæ Liturgiæ.

Quartum caput sumitur ex eo quod Patres in hoc Sacramento agnoscant altissimum mysteriũ. Primò, Nam dicunt non posse intelligi sine fide. S. Andreas Apostolus, vt habetur in vita eius. Ephrem lib. de natura Dei non scrutanda cap. 5. Gaudentius suprà, Augustinus Psal. 33. & tract. 26. in Ioan. Damascenus lib. 4. c. 14. Secundò, Sepè hortantur vt certò credamus, & nullo modo dubitemus de veritate huius mysterij. Cyrillus Hier. Catech. 4. myslag. Hilarius lib. 8. de Trinit. Ambrosius lib. 4. de Sacramentis cap. 5. Nazianzenus oratione 2. de Pascha. Epiphanius in Ancorato circa medium, Ephrem suprà. Chrysost. hom. 60. ad populum & 83. in Matth. Tertiò, Dicunt esse magnum miraculum superans captũ humanum. Ita Ephrem loco citato. Chrysostomus lib. 3. de Sacerdotio. Augustinus Psal. 33. in titulum Psal. Ferebatur in manibus suis. Gaudentius suprà. Hefichius lib. 2. in c. 8. Leuitici. Quartò, Interrogantes quomodo possit fieri, remittebant ad omnipotentiam Dei: vt Cyrillus Alex. lib. 4. in Ioan. c. 13. Theophil. inc. 26. Matthæi. Quintò, Non loquebantur de eo corã Ethnicis & Catechumenis nisi rectè, & illis verbis *Norunt fideles*, vt patet ex Tertul. lib. 2. ad vxorem. Origenes hom. 13. in Exodum, & 9. in Leuiticũ. Augustinus Psal. 39. Theodoret. Dialogo *Inconfusus*, qui est Secundus.

Quintum caput sumitur ex veneratione. Nam Primò, Adorabant Eucharistiam. Vide Cyrillum Hierosol. Catech. 5. myslag. Ambrosiũ lib. 3. de Spiritu sancto cap. 12. Nazianzenum de obitu S. Gorgoniæ fororis. Chrysostomum hom. 41. in 1. ad Corint. Augustinũ epist. 118. c. 3. & Psal. 98. Secundò, Eam inuocabant, & dicebant esse inuocandam. Ita Areopagita de Eccles. Hierarch. c. 3. p. 3. Origenes hom. 5. in variã Euangeliij loca. Nazianzenus oratione in obitum Gorgoniæ fororis. Chrysostomus oratione de S. Philogonio. Tertiò, Dicunt Angelos assistere propè altare dum peragitur Sacrificium. Ita Ambrosius lib. 1. in Lucam c. 1. Gregorius Papa lib. 4. Dial. c. 58. Chrysostomus hom. 61. ad Populum, qui etiam

addit Angelos inclinato capite assistere coram Eucharistia; & lib. 6. de Sacerdotio fuse. Quartò, Diligentissimè cauebant ne aliquid ex ea in terrã excideret. Ita Pius Papa apud Gratianũ de Consecrat. dist. 2. Can. *Qui per negligentiam*, qui etiam poenam constituit. Tertullianus lib. de Corona. Origenes hom. 13. in Exodũ. Cyrillus Hierosol. Catech. 5. myslag. Quintò, Non mittebant videri ab infidelibus vel catechumenis. Dionysius de Eccles. Hierarch. c. 3. parte 2. & 3. Basilius lib. de Bapt. c. 2. Augustinus tract. 11. in Ioannem.

Sextum caput sumitur ex effectu quem tribuunt Eucharistie. Primò, Dicunt nobis per eam vniri Christum corporaliter. Hilarius lib. 8. de Trinitate, Nyssenus oratione Catechetica. Chrysostomus hom. 83. in Matth. & 60. ad populum. Cyrillus Hierosol. Catech. 4. myslag. Cyrillus Alexandrinus lib. 4. in Ioannem cap. 14. & 15. & lib. 10. in Ioannem c. 13. Secundò, Dicunt corpora nostra resurrectura, quia vniantur cum Christi corpore, ac ab eo vim quandam accipiunt qua reformentur ad immortalitatem. Irenæus lib. 4. cap. 34. Hilarius lib. 8. de Trinit. Optatus lib. 6. contra Parmenianum. Nyssenus oratione Catechetica c. 37. Chrysostomus hom. 51. in Matth. Cyrillus lib. 4. in Ioannem c. 14. & 15. Tertiò, Chrysostomus dicit Christũ donare se nobis per Eucharistiam, vt eum verè intra nos habeamus, quo modo nõ possunt se donare homines ijs quos amant. Quartò, Dicunt Christum nobis coniungi non solum per Fidem & Charitatem, sed etiam reipsã cum illum in Eucharistia percipimus. Ita Chrysostomus hom. 83. in Matthæum.

Quartò, Ex Miraculis & Congruentijs.

Plurima & præclarissima sunt miracula, quæ in varijs mundi partibus facta sunt circa eos, qui reuerenter vel irreuerenter Eucharistiam tractarunt, vel circa obsessos: quæ videre est apud Garetium, & apud Bredenbachium. Impossibile autem est mysterium aliquod fidei nostræ miraculis à Deo confirmari, & illud verum non esse. Vide Consultationem de fide & religione capessenda in Consideratione 4. ubi ex miraculis contra Nouatores ostenditur Ecclesia Catholica esse sola vera Dei Ecclesia.

Denique, Probat hęc veritas tribus Congruentijs, quas habet D. Thomas, quarum prima valde virgens est, quod nempe lex noua careret sacrificio. His adde duas Considerationes. Prior est: Si hoc mysterium negetur, multò magis negandũ esse mysteriũ Trinitatis, & Incarnationis. Primò, Quia hæc sunt multò difficiliora, & humana rationi magis incredibilia, quàm presentia corporis Christi in Eucharistia. Secundò, Quia nusquam in Scripturis tam apertè & diuine in cõtè expressum est mysterium Trinitatis, & Incarnationis, quàm presentia Corporis Christi in Eucharistia. Tertiò, Quia plurima loca, eaque difficillima ex Scripturis adferri possunt, quibus ista mysteria impugnetur: vt patet ex disputationibus Patrum antiquorum, præsertim Athanasij, & Cyrilli Alexandrini: pauca verò inueniuntur contra hoc mysterium, eaque soluta facilia. Vnde priora ista mysteria multis seculis oppugnata sunt, quando de Eucharistia nulla adhuc erat dubitatio. Quare quod Calvinista hoc negent, & non illa non est, quod ex Scripturis magis probari possint: sed quia ipsi non audent illa totius religionis Christiana: prima fundamenta statim inuoluere

5. Ex esse
in Eucha-
ristia.

14

Aquæ hæc
gamystic-
um Tri-
nitatis &
Incarna-
tionis,
quàm Eucha-
ristia.

4. Ex altis-
simo my-
sterio.

5. Ex veneratione.

mouere: postea tamen quando iam exercitati sunt in minoribus, idonei sunt ad audenda maiora. Vnde videmus eos ex Calvinistis passim fieri Arianos, & ex Arianis Atheos. Et sanè consequenter procedunt: Si enim hoc non est credendum, neque mysterium Trinitatis & Incarnationis est credendum: Si hæc non sunt credenda, nihil est credendum.

Ex absurdo.

Secunda Consideratio est: Incredibile est Deum, in re tanti momenti, vnde totus cultus Religionis Christianæ dependet (si enim Christus non est in Eucharistia, omnes sumus idololatræ) Ecclesiam suam, & omnes, qui sanctitate & doctrina illustres fuerunt, tot sæculis, post tot, tantasque discussiones permisisse decipi: & veritatem patefecisse hominibus superbis, periuris, hæreticis, impuris, quales fuere Berengarius, Wicleff, Swinghius, Calvinus &c. Hanc considerationem vide latius deductam in Consultatione de fide capessenda, in Consideratione 3. ubi ex sanctitate cultorum Religionis Catholica ostenditur eorum fides necessario vera esse. Et ibidem in consideratione 9. in 5. ratione conuincitur ex vita & moribus hæresiarchorum falsitas doctrina eorum.

Soluuntur obiectiones hæreticorum ex Scripturis.

15
1. Obiectio

Sed obijciunt hæretici ex Scripturis. Primò: Dominus accipiens panem dixit, *Hoc est Corpus meum*: ergo asseruit panem esse suum corpus: Sed hoc non potest esse verum, nisi per corpus intelligamus figuram corporis: ergo est figura. Confirmatur, Quia quod Dominus accepit, benedixit, & fregit, hoc dedit Discipulus: sed accepit, benedixit & fregit panem: ergo & dedit panem. Simile argumentum potest fieri de vino.

Solutio.

An Hoc in forma Eucharistie significet panem.

Respondeo Primò, Illud (*Hoc*) non designat panem: Primò, Quia alioqui deberet dicere, *Hic panis est corpus meum*: orationis enim continuatio id postulabat; *Accipiens panem, & benedicens fregit, dicens*; *Hic panis est corpus meum*. Cur ergo mutauit formam orationis, dicens, *Hoc est Corpus meum*, nisi quia reuera non designabat panem materialem? Deinde, Si pronomen (*Hoc*) designat panem, cur nemo Euangelistarum id explicuit, sicut in alijs etiam minutioribus facere solent, sed omnes isdem verbis vsi sunt, *Hoc est Corpus meum*? Tertio, Etiam si expressè dixisset Dominus, *Hic panis est Corpus meum*, oratio tamen non patitur, vt intelligamus panem terrenum, sed cælestem; Sicut Ioannis 6. cum ait, *Panis, quem ego dabo, Caro mea est*, non possumus intelligere de pane terreno, sed de cibo cælesti, qui est eius Caro: nam tropus est in nomine panis, non in nomine carnis. Quare euidentis est non designari panem terrenum. Vnde

Quid designet Hoc, cum dicit Dominus, Hoc est Corpus meum.

Respondeo Secundò, Designari id, quod Christus Dominus tradebat: *Hoc*, id est, *id quod vobis trado, seu substantia sub his speciebus in termino orationis contenta*: nam ad illum terminum respicitur. Et Ratio est, Quia illa oratio est practica seu operatoria eius, quod significat: vnde non supponit suum significatum, sed facit illud. Quare non designatur aliqua substantia, quæ sit quando pronuntiat, sed quæ sit in instanti terminatio totius orationis consecratorie.

Dices Primò, Pronomen *Hoc* designat aliquid, dum pronuntiat: sed tunc non est nisi panis: ergo designat panem.

Respondeo, Designat aliquid dum pronuntiat; sed hoc non est, dum pronuntiat; sed mox erit sub speciebus sensibilibus. Ad hoc enim satis est, vt nunc aliquid sensibile sit, quod erit in illud, & cuius loco illud substituetur: ratione enim huius, potest designare id, quod nondum est. Neque id mirum est, sed necessarium in oratione practica, quæ facit suum significatum. Quod explicatur à simili. Si Dominus in nuptijs, acceptis hydrijs aquæ, dixisset, *Hoc est vinum*, ea mente, vt istis verbis conuerteret aquam in vinum; pronomen *Hoc* non designasset aquam; sed illud, in quod aqua vertitur, quod continetur in hydrijs in termino orationis: nam ad illud instans, & pronomen *hoc*, & verbum est, referuntur. Simili modo, si accepto limo cum faceret hominem, pari intentione dixisset, *Hic est homo*: &, accepta cocta, dixisset, *Hæc est mulier*, non designaretur nisi id, in quod fit conuersio; nempe substantia, quæ est in termino orationis.

Oratio practica facit suum significatum.

Dices Secundò, In ultimo instanti verborum, nihil est sub speciebus, nisi Corpus Christi ex sententia Catholicorum: ergo si pronomen *Hoc* demonstrat id, quod continetur sub speciebus in fine verborum, designat Corpus Christi; & sic sensus erit, *Corpus meum est corpus meum*.

Respondeo, Negando Sequelam: Quia designat contentum sub speciebus, vt abstrahit à Corpore Christi, & ab alia quavis substantia particulari seu determinata. Nam verba sunt nota rerum, vt animo concipiuntur. Potest autem contentum sub speciebus ita concipi: tamen sic conceptum est designabile ratione specierum designabilium. Potest etiam dici designari corpus, quatenus abstrahit à Corpore Christi, & quouis alio determinato.

Dices Tertio, Prius res debet esse, quam pronuntietur esse: sed Corpus Christi non est in Eucharistia prius tempore vel natura, quam dicatur esse: ergo falsum est *Hoc est Corpus meum*, nisi corpus accipiat pro corporis figura.

Respondeo, Dupliciter res potest pronuntiarum esse. Primò, Speculatiuè: & sic prius natura debet esse, quam dicatur esse; quia oratio speculatiua præsupponit suum significatum. Secundò Practicè, Ita vt illa oratio sit causa rei per ipsam significatæ: & sic res est posterior natura, quam oratio pronuntiat; vt patet in oratione imperatiua, *Fiat lux; Surge, & ambula*; & in alia quavis practica oratione; vt, *Hic ager est tuus*, si tibi hac oratione agrum donem.

Quomodo, & an prius sit rem esse, quam dici esse.

Dices Quarto, Si est oratio practica, debet potius dici, *Hoc fiat corpus meum*; sicuti, *Fiat lux*.

Respondeo Negando Consequentiam: Nam etiam aliàs Dominus vsus est modo indicatiuo in oratione imperatoria; vt Ioannis 4. *Vade, filius tuus viuit, & alibi, Dimittantur tibi peccata tua*. Ratio est, Quia hæc oratio, *Hoc est enim Corpus meum*; simul explicabat causam, cur deberent illud comedere. At non rectè dixisset, *Accipite & comedite*; hoc enim fiat corpus meum. Secundò, Quia hæc oratio non solum debebat esse efficax; sed etiam significatiua eius, quod efficit: efficit autem, vt Corpus Christi sit ibi permanenter: vnde hoc aliquo modo debebat significare; quod optimè fit per verbum est.

An Dominus debuerit dicere imperatiuè Hoc fiat Corpus meum.

Obijciunt

16
1. Obiectio
Obijciunt Secundo, Hæc oratio Hoc est Corpus meum, est Sacramentalis: ergo significat Corpus Christi ibi esse Sacramentaliter, seu significatiue tantum.

Solutio.
Respondeo, Si per orationem Sacramentalem intelligas eam, quæ solum habeat sensum metaphoricum & figuratiuum, vt hæc oratio septem boues, sunt septem anni, Genes. 41. v. 26. Septem capita, sunt septem montes, Apoc. 17. v. 9. Semen est Verbum Dei, Lucæ 13. v. 12; sic nego hæc orationem esse sacramentalem: de hoc enim est controuersia. Si autem intelligas eam; qua instituitur & perficitur sacramentum, id est, signum sensibile efficac gratiæ; sic admitto esse sacramentalem. Sed non ideo necesse est, vt habeat sensum figuratiuum vt patet in ista, Ego te baptizo &c. Imò requiritur, vt sit propria, & clara; vt patet ex supra dictis: sicut etiam verba sacramentalia, quibus vetera Sacramenta sunt instituta, clara sunt.

17
3. Obiectio
Obijciunt Tertiò, In alijs multis Scripturæ locis, Est, accipitur pro significat; vel saltem attributum accipitur figuratiue: ergo &c.

Antecedens patet Exod. 12. Agnus est Pascha; id est, transitus, quia significat transitum. Prioris ad Cor. 10. v. 4. Petra erat Christus, & v. 16. Panis est communicatio corporis Christi. 1. Cor. 11. v. 25; Hic calix nouum Testamentum est in meo sanguine; vbi duplex est tropus: nam calix accipitur pro re contenta, & testamentum pro signo testamenti.

Solutio.
Respondeo Primò, Etsi in quibusdam locis inueniatur tropus, non tamen inde sequitur etiam hæc, Hoc est Corpus meum, esse tropum, ob rationes supra dictas: seruanda enim semper est proprietates verborum, nisi quando rei absurditas aliud cogit.

Respondeo Secundo, Numquam verbum, est, accipitur pro significat: quia est simplicissima nota connexionis attributi & subiecti, & ideo nullum admittit tropum.

Verbum Est
namquam
accipit pro
Significat
exemplis
ostenditur,
Quod ad exempla illa attinet: Agnus, est Pascha, seu Pascha propriè; sicut & dies Festus dicitur Pascha; nomine deriuato à transitu Domini. Dies enim dicitur Pascha, quia in eo celebratur memoria transitus Domini. Agnus autem dicitur Pascha, quia est hostia paschalis; vt patet Lucæ 22. Necessè erat occidi Pascha. Vnde verbum est, accipitur propriè. Sic Petra erat Christus, id est, spiritualis petra, quæ Iudæis necessaria præbebat, verè & propriè erat Christus: hæc enim Iudæos comitabatur; non autem rupes illa immobilis: vnde est, accipitur propriè.

Agnus.
Petra,
Panis,
Similiter, Panis est communicatio corporis Christi, non est sensus, Panis significat communicationem corporis Christi: sed sensus est, Panis, quem frangimus, id est, immolamus, & distribuimus fidelibus, est communicatio corporis Christi: nempe, quia ille panis propriè est corpus Christi, & per illum realiter corpori Christi vnimur. Quare, est; accipitur propriè; sed panis, accipitur pro pane cælesti: quod satis indicatur, cum dicitur, Quem frangimus, id est, immolamus; hoc enim ibi significat frangere; vt patet cum ait, Hæc est Corpus meum, quod pro vobis frangitur, 1. ad Corinth. 11. id est, offertur Deo Mystica fractione. Confirmatur: Quia Corpus Christi in cruce fractum non fuit: vt patet ex illa prophetia Exod. 12. Os non comminuetis ex eo: ergo fractum fuit in cena, vbi Christi corpus pro

In cena
eodem modo
Christi
Corpus
fractum,
Hæc est Corpus meum, quod pro vobis frangitur, 1. ad Corinth. 11. id est, offertur Deo Mystica fractione. Confirmatur: Quia Corpus Christi in cruce fractum non fuit: vt patet ex illa prophetia Exod. 12. Os non comminuetis ex eo: ergo fractum fuit in cena, vbi Christi corpus pro

Discipulis immolatum fuit interueniente mystica fractione, non qua in se, sed ratione specierum frangeretur.

In illo autem testimonio, Hic est Calix noui Testamenti, concedi potest in voce Calicis esse tropum, etsi quidam negent: non enim vult Dominus dicere, hoc vasculum seu poculum esse nouum testamentum; sed rem in poculo contentam. Verum hic tropus est æquè clarus, atque propria locutio. Deinde, satis ibidem explicatur, dum Dominus ait, Accipite & bibite; hic calix est nouum Testamentum; non enim bibitur calix; sed quod calice continetur. Item, cum ait, qui pro vobis effunditur: atqui non effunditur ipsum vasculum, sed liquor qui in eo est. Denique, Lucas & Paulus dicunt, Hic est calix nouum Testamentum in meo sanguine: Matthæus verò & Marcus dicunt, Hic est Sanguis meus noui Testamenti, satis explicantes quid nomine Calicis debeat intelligi. Credibile tamen est Dominum dixisse ea verba, quæ Matthæus habet, qui institutioni Eucharistiæ interfuit, & à quo Marcus accepit, qui serè contraxit Matthæum; Lucas verò & Paulus, qui non interfuerunt, verbis æquiualentibus vsi sunt.

Tropus autem, quem in voce Corporis hæretici fingunt, est insolentissimus & obscurissimus. Nusquam enim in vniuersa Scriptura talis tropus inuenitur: nec in vulgari modo loquendi, nec vsquam insinuat eam voce aliquem tropum contineri, sicut insinuat de Calice.

In voce autem Testamentum, nullus est tropus. Vox enim Testamentum siue διαθήκη, accipitur dupliciter in Scripturis, sicut & in rebus humanis.

Primò, Pro voluntate testatoris, qua de hereditate disponit; siue ea voluntas sit absoluta, siue conditionata. Iuxta hunc modum in Scripturis vocatur Pactum, Fædus, & Promissio; Exod. 22. Hic est sanguis fæderis, id est, testamentum, vt citat Apostolus ad Hebræos 9. Et sensus est, Hic est sanguis, quo sanctificatur pactum, & promissio diuina de terra promissionis, si mandata eius custodieritis. Sic Genes. 17. Circumcisio dicitur signum fæderis seu testamenti. Ieremiæ cap. 31. distinguuntur duo testamenta, Nouum & Vetus.

Secundo, Accipitur pro instrumento authentico, quo voluntas testatoris continetur, & ius ad hereditatem acquiritur: iuxta quem modum Circumcisio dicitur testamentum. Ecclesiast. 44. In carne eius stare fecit testamentum: & Genes. 17. Erit pactum meum in carne vestra. Quia videlicet per circumcisionem dabatur illi populo ius ad terram promissionis. Vnde etiam Sacramenta legis nouæ rectè dicuntur testamenta Christi, quia sunt veluti instrumenta authentica continentia diuinam promissionem, nobisque ius ad cælestem hereditatem tribuentia: sed potissimum Eucharistia, quia continet Sanguinem Domini pro nobis effusum; & clarè huius Sanguinis effusionem representat, vnde nouum testamentum suam vim habet. Itaque Calix consecratus rectè finè & propriè dicitur testamentum, accipiendo testamentum secundo modo; quia continet diuinam promissionem, eamque nobis applicat, ius tribuens ad cælestem hereditatem, veluti instrumentum quoddam authenticum.

Calix.

Corpus.

18
Testamentum.

Testamenti
duplex accipio.

Quomodo
Calix pro-
priè sit &
dicatur Te-
stamentum.

Concilia-
tur Mat-
thæus cum
Luca &
Paulo,

Dices, Si Sanguis Christi in Eucharistia est nouum Testamentum, quomodo ergo Matthæus dicit *Hic est sanguis meus noui Testamenti*?

Respondeo, Matthæus accipit Testamentum primo modo, scilicet pro diuina promissione cælestis hereditatis; nam sanguine Christi sancitur, & firmatur diuina promissio. Cùm autem Lucas & Paulus dicunt, *Hic est calix nouum Testamentum*, accipiunt Testamentum secundo modo, pro instrumento authentico, quo applicatur diuina promissio. Eodẽ modo Genes. 17. Circumcisio vocatur *sedes seu testamentum*, accipiendo Testamentum secundo modo: nam est veluti instrumentum continens, & applicans diuinam promissionem. Vocatur etiam *Signum testamenti*, accipiendo Testamentum primo modo. Hinc patet idem valere; *Hic est Sanguis meus noui Testamenti*, & *Hic est calix nouum Testamentum in meo Sanguine*.

19
4. Obiectio
ex Ioan. 6.

Obijciunt Quartò, Ioannis 6. v. 63. *Spiritus est, qui uiuificat, caro non prodest quidquam*: ergo Dominus ibi non loquitur de manducanda sua carne. Imò Caro Christi non erit in Eucharistia; nam Eucharistia prodest.

Solutio

Respondeo, Certum est Carnem Christi, quatenus est vnita Diuinitati, plurimum prodesse: nã pretium redemptionis nostræ in ea consistit: adeò vt Apostolus ad Collossenses 1. dicat *Nos reconciliatos Deo per Carnem Christi*. Itaque cùm Caro Christi, etiam in Eucharistia sit vnita diuinitati, non potest non plurimum prodesse. Verus ergo sensus illorum verborum est, Carnem nihil prodesse per se, & sine diuinitate; quomodo ab ipsis concipiebatur, cùm putarent nudam, & crudam carnem deorandam; tamen cum diuinitate plurimum prodesse, quia sic est spiritus & vita: *Verba*, inquit, *quæ locutus sum vobis*, id est, res, de qua sum locutus, est spiritus, id est, non est nuda caro humana; sed est plena spiritu seu diuinitate, quæ illi est substantialiter vnita: more enim Hebræo, id quod aliquo plenum est, eius nomen accipit: Et *vita*, id est, habens vim viuificandi. Ita exponunt hunc locum Tertullianus, Athanasius, Augustinus, Cyrillus Alexand. & Damascenus: vt videre est apud Toletum in Ioannem hoc loco.

20
5. Obiectio
ex 1. Cor.
10.

Obijciunt Quintò, 1. ad Corint. 10. v. 1. *Patres nostri eandem escam spiritalem manducauerunt, & eundem potum spiritalem biberunt*: sed illi non sumpsérunt corpus, & sanguinem, nisi fide: ergo nec nos.

Solutio.

Respondeo, Non est sensus, illos eandem escam spiritalem nobiscum comedisse, sed eandem inter se: sicut omnes Interpretes Græci, & plerique Latini explicant: omnes enim comederunt Manna, & biberunt aquam de petra. Dicitur autem Manna, *esta spiritalis*, quia erat esca significatiua seu mystica; significabat enim Eucharistiam: reipsa tamen non erat esca cælestis, sicut Eucharistia, sed terrenus cibus corpori dumtaxat utilis, vt patet Ioannis 6. Dices; Augustinus Tract. 26. in Ioan.

Mens S.
Augustini.

& alibi, dicit nos, & Iudæos eandem escam manducasse. Respondeo, Solum vult dicere, illam escam fuisse eandem cum nostra significatione, non re, & virtute: nam idem significabant illa vetera Sacramenta, quod nostra: verum non idem continebant. Aduerte tamen, hanc expositionem Augustini non esse conuenientem textui; vnde aliorum esse præferendam.

Soluuntur obiectiones ex Patribus.

Alterum genus argumentorum est ex Patribus, qui ante exortas hereses de hoc mysterio securius loquebantur. Vnde hæretici adferunt quædam obscuriora, vel alio tendentia, cùm tamen iidem Patres habeant alia loca clarissima, quibus veritatem præsentia corporis Christi explicent. Primò, Tertull. lib. 3. contra Marcionem c. 19. *Sic Deus in Euangelio quoque vestro reuelauit, panem Corpus suum appellans, vt & hinc iam eum intelligas corpus sui figuram pani dedisse, cuius retro, id est, olim, corpus in panem Propheta figurauit, ipso Domino hoc Sacramentum postea interpretatur*.

Respondeo, Iste locus probat Christi Corpus esse verè præsens in Eucharistia, vt etiam fatentur Magdeburgenses teste Pamelio. Docet enim Tertullianus *illum panem*, de quo dicitur apud Ieremiam cap. 11. v. 19. *Mittamus lignum in panem eius, esse corpus Christi; & Christum, vt hanc figuram & hoc vaticinium impleat, vocasse in Euangelio corpus suum, panem: Ioannis 6. Vnde manifestè sequitur, illum panem, quem Christum vocauit corpus suum, fuisse verè corpus eius; non autem fuisse amplius panem terrenum, quia Iudæi non miserunt lignum, id est, crucem, in panem terrenum, sed in corpus Christi, quod est panis vita in Eucharistia. Quod autem sequitur in Tertulliano *Vt & hinc iam eum intelligas &c.* Sensus est, *Vt hinc intelligas Christum in veteri Testamento voluisse, vt panis esset figura corporis postea assumendi, cùm Propheta ipse corpus per panem figuratè expresserit, ipso Domino hoc Sacramentum, id est, occultam hanc significationem postea interpretaturo, nempe cùm Ioannis 6. vocauit Corpus suum, panem: & cùm in cæna panem tenens manibus, dixit, Hoc est corpus meum.**

Alter locus est lib. 4. contra Marcionem c. 40. *Acceptum panem, & distributum Discipulis, corpus suum illum fecit, hoc est corpus meum dicendo, id est, figura corporis mei; figura autem non fuisset, nisi veritatis esset corpus.* Respondeo, hic locus etiam est pro nobis, vt optimè offendit Pamelius; & patet ex verbis prioribus, quæ manifestè pro nobis sunt. Illud autem, *id est, figura corporis mei*, non est explicatio nominis Corpus, sed pronominis Hoc: Sensus enim est; acceptum panem, corpus suum fecit, dicendo Hoc; id est, panis, qui olim erat figura corporis mei, nunc est Corpus meum: vbi pronomen Hoc demonstrat panem, non qui manet, sed qui mutatur; seu contentum sub speciebus panis; quod sub principio verborum est panis, in fine verborum est Corpus Christi. Vide sequentia verba, quibus hic sensus planè conuincitur. Sic paulò infra ait, *Nunc sanguinem suum in vino consecrauit, qui tunc, scilicet in lege veteri, eum in vino figurauit.*

Simili modo loquitur Ambrosius lib. 4. de Sacramento, cap. 5. *Dicit, inquit, Sacerdos; fac nobis hanc oblationem adscriptam, rationabilem, acceptabilem, quod est figura corporis, & sanguinis Domini nostri Iesu Christi: loquitur namque de pane & vino: infra enim se satis explicat.*

Obijciunt Secundò, ex Augustino; Primò, Epist. 23. ad Bonifacium: *Si Sacramenta quandam similitudinem earum rerum, quarum sunt Sacramenta, non haberent, Sacramenta non essent. Ex hac autem similitudine plerumque etiam ipsarum rerum nomina accipiunt. Sicut ergo secundum quemdam modum Sacramentum Corporis Christi, Corpus est Christi, Sacramentum san-*

21
Primus
locus ex
Tertull.

Pro nobis
facit.

Secundus
locus ex
Tertull.
etiam nobis
fauet.

Ambrosius
explicatur.

22
Tertius
locus ex
Augustino.

tum Sanguinis Christi, Sanguis Christi: ita Sacramentum fidei, fides est.

Soluitur.

Respondeo; D. Augustinum loqui de speciebus Sacramentalibus, quæ dicuntur Sacramentum Corporis & Sanguinis Christi; quia sunt signa sensibilia representantia Corpus & Sanguinem eius. Dicuntur quodammodo Corpus Christi; quia signum potest appellari nomine rei signate: hoc modo, inquit Augustinus, Sacramentum fidei, est quodammodo fides, quia fidem præsentem significat: quibus verbis hæc veritas potius confirmatur, quam oppugnetur, vt rectè ostendit Paschasius in epist. de Corpore & Sanguine Domini; nam sicut Baptismus in paruulis dicitur Fides, quia significat fidem in illis præsentem, licet aliter, quam in adultis, credunt enim solum habitualiter; ita species Sacramentales significant Corpus Christi præsens, licet alium modum hic habeat, quam in celo.

Quartus locus ex eodem Augustino.

Alter locus est ex lib. contra Adimantium c. 12. vbi tractans illud Deuteronomij 12. vers. 23. Sanguis enim eorum pro anima est, dicit signum ibi nomine signati appellari; & addit, Non dubitauit Dominus dicere, hoc est Corpus meum; cum signum daret corporis sui.

Quomodo Sacramentum sit signum Christi.

Respondeo, Certum est, illud visibile, quod Dominus dabat discipulis, fuisse signum Corporis Christi, non absentis (vt hæretici volunt) sed præsentis, quod fatentur omnes Catholici; sicut sanguis est signum animæ intra latentis, vt ibidem ait Augustinus, & ideo sanguis dicitur anima, quia est signum animæ præsentis. Pari modo Sacramentum Corporis Christi, id est, species visibiles, vocantur Corpus Christi, quia continent illud. Sic Columba, quæ Matthæi 3. apparuit in baptismo Christi, est signum Spiritus S. non absentis, sed præsentis, & Lingua ignea, quæ descendit super Apostolos Act. 2.

33 Quintus locus ex eodem Augustino.

Tertio, Ex Commentario in Psal. 3. Christus, inquit, adhibuit Iudam ad conuiniuum, in quo corporis sui figuram discipulis commendauit.

Christus in Eucharistia est signum sui ipsius, & quomodo.

Respondeo, Loquitur de figura corporis, vt in cruce suspensi: Christus enim in Eucharistia est figura sui ipsius, vt in cruce suspensi: nam seipsum offerendo in cæna sub specie panis & vini, voluit representare oblationem sui ipsius, quam facturus erat in cruce; quæ representatio quotidie repetitur. Quam autem apertè Augustinus hanc veritatem doceat, patet ex Concione in Psal. 33. & lib. 12. contra Faustum cap. 10. & 20. & lib. 2. de Peccatorum meritis c. 26. Idem de Tertulliano ostendit Pamelius allatis septem alijs locis eiusdem Auctoris.

Soluantur obiectiones ex Ratione.

24 An implicet, idem corpus esse in diuersis locis.

Tertium genus argumentorū est ex Ratione. Præcipua ratio est, quia videtur implicare contradictionem, vt idem corpus sit in diuersis locis simul.

Probatum Primò, Quia si sit vnum, est in se indiuisum; si est in diuersis locis, est à se diuisum & distractum; quod implicat.

Secundò, Quia idem potest sibi ipsi esse extus, & sinister; autè, & retro, sursum, & deorsum. Item simul moueri, & quiescere, accedere & recedere.

Tertio, Idem potest summe frigeri simul, & calefere, ianare & saturari; sanum esse & agro-

tare; viuere & mori; quæ omnia videntur apertam inuoluere repugnantiam.

Quartò, Idem homo posset efficere integrum exercitum. Ponatur enim in decem millibus locorum, & coeat in vnum campum, erit exercitus. Vna lux poterit totum mundum illustrare. Vnus mulus poterit omnia onera ferre.

Respondeo cum D. Augustino lib. 22. de Ciuit. c. 11. agente contra Platonicos: Ecce qualibus argumentis omnipotentia Dei humana contradicit infirmitas, quem possidet vanitas! quasi verò mens humana, quæ infimam in intelligendo vim obtinet, omnia comprehendere possit, quæ diuina potentia moliri. Et quasi non sint alia multa certissimè fide credenda, quæ tamen non minùs videantur impossibilia.

Curiosa inquisitio excluditur à Dno Augustino.

Dicendum igitur, Nullam inuoluere contradictionem vt vnum corpus sit in duobus locis; ac proinde id Deo esse perfacile. Hæc de re vide lib. 12. de Perfectionibus diuinis c. 16. num. 129. vbi ex professo materia hæc tractatur.

25 Non implicat idem corpus esse in diuersis locis.

Probatum Primò, Quia rem spiritale esse totam in duobus locis, non repugnat. Anima enim rationalis est tota in oculo, & tota in pede; & præsentia vniouque, quam habet in pede, differt ab vnione, & præsentia, quæ habet in oculo; etsi ipsa à seipsa non differat, nec distet. Angelus etiam est totus in singulis partibus spatij, quod occupat: ergo hoc non repugnat rei corporali. Antecedens conceditur ab omnibus.

Consequenter probatur, Quia ratio, cur potissimum res aliqua nõ videatur posse esse in duobus locis, est; quia non potest à seipsa diuelli; alioquin essent duo. Sed hoc non obstat; nam ea, quæ sunt maximè vnum, & simplicissima, possunt esse in diuersis locis: imò eorum natura hoc postulat; vt patet in rebus spiritualibus: ergo esse in duobus locis nõ repugnat rebus corporalibus.

26

Dices, Angelus non potest esse in duobus locis discontinuis, sed solum in continuis efficientibus vnum integrum locum. Anima etiam non potest esse in partibus à toto separatis, sed solum cõiunctis efficientibus vnu corpus; ac proinde hæc nõ censetur esse in duobus locis, sed solum in vno.

Replicat ex natura Angelica.

Respondeo, Etsi fortè natura viribus fieri nequeat; vt Angelus existat in duobus locis non continuis; tamen certū est, Deum id posse efficere. Cur enim non possit subtrahere præsentiam Angeli, quam habet ad locum medium, conseruatâ eiusdem præsentia in locis extremis? nam quidam existimant ipsum Angelum hoc posse. Sic quoque dubium nõ est, quin Deus possit conseruare animam in membrò abscisso; & tunc anima erit tota in diuersis & separatis locis; & nõ in medio: quomodo quidam in S. Dionysio accidisse putant. Adde parum referre ad præsentem questionem, sintne loca illa continua, an non: quando constat eandem rem omnino totâ posse esse in hoc spatio, & simul in alio ab hoc distincto; & tamen non differre, nec distare à seipsa.

Soluitur.

Quomodo per Deum vna res erit in diuersis locis discontinuis.

Probatum Secundò, Nullam implicat contradictionem; vt vna natura sit in tribus personis re distinctis; vt patet in mysterio Trinitatis. Cur ergo implicet, vt vnum corpus sit in distinctis locis; præsentia cum illud sit longè admirabilius? nam vna natura sic est in tribus personis re distinctis, vt ipsa singulis perfectè identificeatur; corpus autem, quod est in duobus locis, semper manet ab ipsis

Probatum idem corpus posse esse in diuersis locis ex mysterio SS. Trinitatis.

ab ipsis locis distinctum. Quod si vna natura non distrahitur à seipsa, neque vilo modo diuiditur, dum distinctis personis identificatur; multò minus vnum corpus à se diuidetur, dum diuersis locis solum extrinsecè iungitur. Dices, Hoc conuenit diuinæ naturæ ratione suæ infinitatis. Respondeo, Quod identificetur diuersis personis, habet quidem ex sua infinitate: Sed corpus etiam suam quandam infinitatem habet, vt Dei omnipotentia subiaceret, ratione cuius potest in diuersis locis collocari.

Probatur Tertio, Non repugnat eandem hypostasim terminare substantialiter diuersissimas naturas, ita vt diuersa naturæ substantialiter de ipsa prædicentur: ergo neque repugnat, vt idem corpus extrinsecè iungatur diuersis locis: quia vnio hypostasis cum natura est substantialis, & intima; vnio autem corporis cum locis est accidentalis, & externa. Adde, quòd illa hypostasis sic terminet, & sustentet naturam humanam, vt tamen diuinitas per se nullo modo humanam naturam terminet; cum tamen diuinitas omnino identificetur: quod mysterium sine dubio est difficilissimum.

Probatur Quarto, Duo corpora possunt esse in eodem loco sese vicissim penetrando, vt communiter docent Patres, & Doctores. Et patet in natiuitate, & resurrectione Domini, in ingressu eius ad Discipulos ianuis clausis, in ascensu ad cælos: eritque hoc familiare post resurrectionem omnibus Sanctis. Cur è contrario vnum corpus non possit esse in duobus locis? Sicut enim hic vnum corpus videtur distrahi in duo, ita ibi duo corpora videntur coalescere in vnum: certum tamen est, non fieri vnum; quidquid aliqui Thomistæ dixerint. Non enim hoc sit illud, etiã si simul sint; nec differentias suas indiuiduas amittunt: imò præsentia illorum intima distincta manent, & proprium cuiusque vbi. Sic etiam certum esse debet vnum non fieri duo, etiam si sit in duobus locis.

Probatur Quinto Exemplis. Certum enim est, Christum, postquam ascendit in cælum, non descendurum vsque in diem Iudicij. Patet ex illo Actorum 3. v. 21. *Quem oportet quidem cælum suscipere, & usque in tempora restitutionis omnium.* Et ex D. Augustino in Plal. 54. vbi ait, *Donec sæculum finiatur, sussumus Dominus;* & tamen apparuit Paulo in terris, Actor. 9. vbi Paulus loquitur cum illo, tamquam omnino præsentem, illumque videt coram, & audit vocem eius, vt patet ex cap. 22. Actor. ergo Christus: tunc simul erat in cælo, & propè terras: Apparuit etiam B. Petro Romæ, teste Hegesippo lib. 3. de Excidio vrbis Hierosolymitanæ; & Athanasio in Apologia pro sua fuga; & Ambrosio Oratione contra Auxentium. Apparuit etiam S. Antonio teste Athanasio in vita eius; ita vt ad præsentiam Christi, demones diffugerint, & plagæ Antonij curate sint. Denique & alijs innumeris apparuit, vt facillè ex probatissimis Actoribus doceri potest. Et confirmatur ex D. Augustino lib. de Cura pro mortuis agenda cap. 17. vbi refert quandam historiam de quodam Ioanne Monacho, qui apparuit alteri longè posito, in somnis; cum tamen ipse ex suo Monasterio non discessisset. Hic dubitat Augustinus, an spiritus eius reuera ibi apparuerit, an non. Quare conserbat id fieri posse: ait enim; *Si ipse interfectus som-*

niant, mirabili gratia id potuit, non natura; Dei munere, non propria facultate.

Ex his etiam patet, Falsam esse sententiã quorundam, qui existimant posse quidem vnum corpus esse in duobus locis indiuisibiliter, sed non extensiuè, seu circumscriptiuè; quam videtur tenere D. Thomas hic ad 3. & 4. & Henricus à Gandauo Quotl. 9. q. 32. Durandus & Capreolus d. 10. & alij quidam Thomistæ. Ipsdem enim argumentis vtrumque probari potest: imò magis mirabile est, vnum corpus esse in vno loco diuisibiliter, & in altero indiuisibiliter, quàm in duobus diuisibiliter, vt rectè docet Gabriel in Canonem, lectioe 46. & Scotus dist. 10. quæst. 2. ibi enim sunt duo miracula, hic vnum solum. Et sane vbicumque potest Deus ponere aliquam substantiam, sub modo non naturali, potest etiam sub modo naturali.

Probatur Sexto adferendo causam. Quia Deus potest eandem rem bis producere, & idem numero esse bis conferre, dando rei duplicem dependentiam substantialem: ergo potest illam collocare in diuersis locis. Consequentiã patet; nam hoc ipso, quo aliquid accipit esse, accipit necessariò præsentiam in aliquo loco.

Antecedens probatur; Quia id, quod corruptum vel annihilatum est, potest idem numero instaurari; vt docet communis sententiã Doctorum. Cuius etiam signum est, quod Sancti miraculis bruta reuocasse ad vitam legantur; vbi non alia anima, sed eadem, quæ antè fuerat, excitata fuit; & quòd eadem accidentia in resurrectione sint restituenda, iuxta communiorum Doctorum sententiã; ergo etiam si maneat res integra, poterit iteratò veluti produci, & accipere nouam dependentiam essentialiam, siue in hoc, siue in alio loco. Nam: ex hoc quòd res semel producta sit, vel semel existat, non adimitur Deo potestas, quin idè numero esse possit conferre, siue in hoc loco, siue in alio loco. Pro quo:

Notandum est Primò, Res spirituales propter eminentem perfectionem suam infinitas posse veluti replicari, & conduplicari totas, ita vt qualibet infinitas sit ipsa tota; quo fit vt in singulis partibus, atq; ad eò punctis spatij sui tota existat. Res autem corporales ob imperfectionem non replicari totas, sed secundum partes: qualibet enim habet infinitas partes, in quibus tota species replicatur, non autem totum indiuiduum: vnde secundum partes quidè res corporalis est in diuersis locis, non ramen secundum se totam.

Notandum Secundò, Quasdam proprietates, quæ rebus spiritualibus conueniunt naturaliter, posse competere in rem corporalem supernaturaliter, per omnipotentiam Dei; vt, existere indiuisibiliter, penetrare molem corpoream; esse impassibilem, existere in diuersis locis. Et ratio est, quia contraria horum, scilicet esse *Coextensiuum loco, exclusiuum alterius, passibile, & in vno loco, sunt extra substantiam rei corporalis, veluti modi quidam substantiam corpoream sequentes iuxta naturæ ordinem.* Vnde cum substantiã sint posteriores, possunt per diuinam potentiam tolli; & loco illorum alij modi, qui spiritibus proprijs sunt, comunicari.

Notandum Tertio, In omnipotentia Creatoris non solum latere infinitas singulorum generum species, & singularum specierum infinita indiuisua suis rationibus indiuiduantibus distincta: sed

Replica soluitur.

Idem probatur ex vnione vnus hypostasis ad duas naturas.

Item ex ratione, quòd duo corpora possint esse in eodem loco.

Denique exemplis.

obomans quod dicitur in libro 3. de excidio vrbis Hierosolymitanæ.

inde refertur quodam monacho, qui apparuit alteri longè posito, in somnis.

26 Non tantum indiuisibiliter, sed & extensiuè potest esse idem corpus in diuersis locis.

27 Quomodo possit Deus vnus rem ponere in diuersis locis.

Differentia inter Res Spirituales & Corporales.